

עת"א 6381/12/17 - מועאד עביד, נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 6381-12-17 עביד(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותר	מועאד עביד,
נגד	
המשיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

החלטה

בעניין פסיקת הוצאות

העותר הגיש עתירה בה ביקש להורות למשיבים לאפשר ביקורי משפחה של שני קרובי משפחה מקרבה ראשונה - אביו ואחיו, אותם לא פגש, לטענתו, זה כשנה.

במסגרת העתירה ביקש העותר לתקוף את חוקיותן של תקנות בתי הסוהר, לפיהן זכות ביקור של בני משפחה הינה "טובת הנאה הניתנת להענקה ולשלילה", בטענה כי התקנות עומדות בניגוד לחוק יסוד: "כבוד האדם וחירותו" ולמשפט הבינלאומי.

בדיון שנערך ביום 9/1/18, הודיעה ב"כ העותר, כי בינתיים התקבל אישור לכך שאביו של העותר יוכל לבקר בכלא, ואולם בקשר לאח טרם התקבלה תשובה. ב"כ העותר הלינה על העיכוב בתשובה, למרות שחלפו כ- 3 חודשים מאז הוגשה הבקשה.

ב"כ המשיבים ציין כי גם האבא וגם האח הינם "אסירים ביטחוניים לשעבר". עובדה זו הצריכה קבלת התייחסות של גורמי הביטחון, שעל פי תקנות ופקודות בתי הסוהר, יש לקבל את התייחסותם לפני כל ביקור.

עם הגשת העתירה פעל המשיב לזירוז קבלת התייחסות הגורמים הרלוונטיים לצורך מתן תשובה.

בעניין האב, התקבלו התייחסות הדרושות וניתן לו אישור עוד לפני מועד קיום הדיון בעתירה, אולם בעניינו של האח הנושא מורכב יותר. בשונה מהאב שהיה אסיר ביטחוני לפני שנים רבות, האח היה אסיר עד שנת 2016. ב"כ המשיבים ביקש שהות של מס' חודשים שבמהלכם תינתן תשובה.

בהחלטה שניתנה בתום הדיון ניתנה למשיבים ארכה של 7 ימים למתן תשובה.

ב"כ המשיבים הגיש הודעה לפיה, לאחר בחינת גורמי הביטחון נמצא שאין מניעה לאשר ביקורים גם של האח.

ב"כ המשיבים ביקש להורות על מחיקת העתירה מאחר והסעד המבוקש ניתן.

ב"כ העותר ביקשה גם היא למחוק את העתירה, אך עמדה על פסיקת הוצאות משום העיכוב במתן התשובה. לדבריה, הפנייה למשיבים נעשתה בחודש ספטמבר 2017, לא ניתנה תשובה במועד הקבוע בתקנות. התשובה והסעד המבוקש ניתנו רק בעקבות הגשת העתירה שהוגשה ביום 4/12/17.

תגובת המשיבים

העותר הינו אסיר ביטחוני, מרצה עונש מאסר של שנה ו - 8 חודשים, בגין עבירות של קשר לפשע, השתתפות בהתפרעות, תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו.

במסגרת גזר הדין הופעל גם מאסר מותנה שהיה תלוי ועומד נגדו.

העתירה הוגשה ביום 4/12/17. עוד בטרם הגיע מועד הדיון נמסר לעותר ולבאת כוחו כי הבקשה לביקור של האב אושרה, וכי יידרשו מס' ימים נוספים, להשלים את הבדיקה בקשר לאח.

הוצע לעותר לדחות בהסכמה את מועד הדיון בעתירה בתקווה שהדיון יתייתר גם בענינו של האח, אך העותר סירב לדחייה.

בסופו של דבר העתירה נמחקה מבלי שבית המשפט נדרש לטענות המהותיות. הבקשה למחיקה היתה גם של העותר, לאחר שקיבל את מבוקשו.

יש לפעול בזהירות בעניין חיוב הוצאות על רשות מנהלית, משום שלהחלטה השלכות כלכליות משמעותיות ורוחביות.

תשובת העותר

רק בעקבות העתירה, ימים ספורים לפני מועד הדיון, טרח המשיב להודיע על תשובתו ואישורו בנוגע לבקשת האב. יש חשיבות לכך שתהיה סנקציה בגין אי מתן תשובה מנהלית לפניית אסיר במועד הקבוע בפקודה.

דין

נוהלי הביקור לאסירים ביטחוניים מוסדרים בפק"צ 03.02.00 "כללים ביחס לאסירים ביטחוניים" המיישם את הוראות סעיף 116 לאמנת ג'נבה הרביעית (סעיף 17 לפק"צ).

עמוד 2

בהתאם להוראות הפקנ"צ, ככלל, אסירים ביטחוניים יורשו לקבל ביקורי משפחה מדרגת קרבה ראשונה בלבד, בהתאם להוראות הנוהל. הוראות משלימות מפורטות בפקודת הנציבות **04.42.00 "סדרי ביקור אצל אסירים"**.

במסגרת הפקנ"צ ניתנה לגורם המנהלי המוסמך הסמכות למנוע ביקורים של "אסיר לשעבר", במקרים המתאימים, אף לתקופה העולה על שנה.

אכן הוראות הפקנ"צ קובעות לוח זמנים למתן תשובה מנהלית לפנייתו של אסיר.

למועדים שנקבעו בפקודה ישנה משמעות וחשיבות. על כן, ניתן לצפות מהרשות המנהלית לעמוד בלוח הזמנים הקבוע בפקנ"צ.

ואולם, לא כל חריגה מלוח הזמנים תביא בהכרח לתוצאה של חיוב בהוצאות.

יש לזכור כי העותר נמנה עם קבוצת "האסירים הביטחוניים" שלגביהם נקבעו הסדרים מיוחדים בנושאים שונים, וביניהם "ביקורים". הסדרים אלה מתחייבים לאור הגדרתם של אסירים אלה "אסירים ביטחוניים" - בהתאם לפקנ"צ **04.05.00 - "הגדרת אסיר ביטחוני"**. המדובר באסירים השפוטים בגין עבירות נגד ביטחון המדינה, קיים פוטנציאל ממשי לסיכון ביטחון המדינה בכלל ולסיכון הסדר והמשמעות בבתי הסוהר בפרט, וזאת לאור מהות וטיב העבירות, העבר, המניעים והמעורבות בפעולות שיש בהן משום פגיעה בביטחון המדינה.

במקרה שבפני, לא רק שהעותר עצמו מוגדר "אסיר ביטחוני", אלא גם אותם קרובי משפחה שהוא מבקש לאפשר להם לבקר הינם "אסירים ביטחוניים לשעבר". אחיו של העותר ריצה עד לא מזמן מאסר בהיותו "אסיר ביטחוני".

בנסיבות אלה, אך טבעי הוא שעמדת גורמי הביטחון הינה חיונית לצורך ההחלטה המנהלית האם לאשר ביקורי קרובי משפחה אלה או לסרב ולמנוע את הביקור.

התנהלותו של שב"ס בעניינו של העותר תואמת את הוראות פקנ"צ **04.31.00 "מיצוי ההליך המנהלי ואופן הטיפול בעתירת אסיר"**. ההוראות מורות לגורמי שב"ס לטפל בפנייתו של עותר לאחר הגשת העתירה עוד בטרם יתקיים הדיון ולנסות ליתן מענה לנושא העתירה בתקופה שבין הגשת העתירה לקיום הדיון.

נוהל זה הינו ראוי ומתחייב, יש בו כדי לחסוך בצורך בניהול הליך משפטי שניתן לחוסכו. כך פעל המשיב.

בקשר לאב, אכן הודיע המשיב, עוד בטרם מועד העתירה, כי ביקור האב אושר.

מהנספח שצורף לעתירה- התכתבויות בין ב"כ האסיר לבין קצינת האסירים, עולה שהעותר היה מודע לכך שהעיכוב

בתשובה נובע מעמדת גורמי חוץ - הגורמים הביטחוניים שלשב"ס אין שליטה עליהם.

מתוך תצהירו של העותר שצורף לעתירה עולה שהעותר מקבל ביקורים של בני משפחה. אמו מבקרת אותו. הביקור הראשון של האם היה כבר בחודש הראשון למאסרו.

כמו כן, אחיו של העותר ששמו מג'ד מבקר אותו לאחר שאושר לו לבקר.

לגבי האב והאח שלא אושרו ביקורים בטרם הגשת העתירה, לגביהם הנסיבות שונות בהיותם "אסירים ביטחוניים לשעבר". אחיו של העותר השתחרר ממאסר בשנת 2016.

קצינת האסירים ענתה לב"כ העותר בכתב כי גורמי הביטחון הם המתנגדים לביקור וכמו כן ציינה כי נשלחה תזכורת לגורמי הביטחון למסור את עמדתם המעודכנת לגבי ביקורי האב שהתבקשו בתחילה וכן לביקורי האח שהתבקשו בשלב מאוחר יותר.

מכל מקום, העותר קיבל את הסעד המבוקש ללא צורך בדיון מהותי ובהכרעה שיפוטית. לגבי האב, עוד בטרם הדיון ולגבי האח, בתוך המועד שקצב בית המשפט בדיון שנערך - תוך 7 ימים.

בנסיבות אלה, לא מצאתי מקום לחייב בהוצאות.

הבקשה לחיוב בהוצאות נדחית.

ניתנה היום, ה' אדר תשע"ח, 20 פברואר 2018, בהעדר הצדדים.